

Fiskeridirektoratets Småskrifter

Nr. 6 — 1950

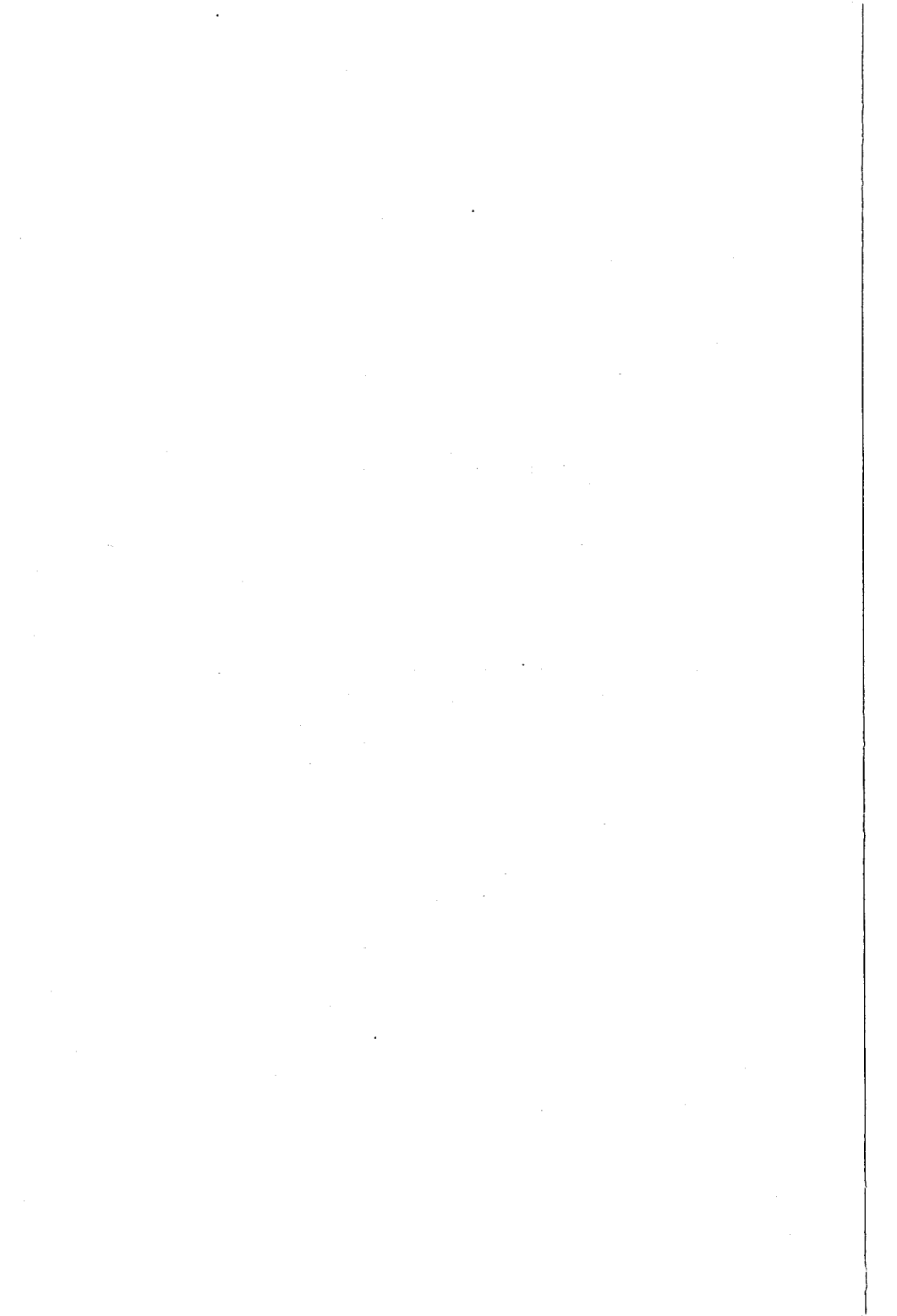
Om behandlings- og oppbevaringsmåten
for hummer i kister m. v.

Av fiskeriinspektør L. E. Buvik

Særtrykk av »Fiskets Gang«

Utgitt av
FISKERIDIREKTØREN

BERGEN
A/S JOHN GRIEGS BOKTRYKKERI
1 9 5 0

Hummerkistene

forarbeides av tre. Alle materialer må være av gran-tre, og bordene må være minst 1" tykke, norsk mål ellers vil kistene ikke kunne flyte vinteren over. Kister av furutre er helt forkastelig, da de synker når de har ligget noen måneder i sjøen.

Hummerkistene bør som regel være 12 fot lange og avdelt på midten, slik at de inneholder 2 rom à 6 fot i lengderetningen.

Bredden av hummerkistene kan variere på forskjellige lagringsplasser fra 6—8 fot.

På steder hvor der er gode landingsplasser så man rommelig kan la kistene stå flatt på fjellet når de tas opp av sjøen, er kistene vanligvis 8 fot brede. På andre steder hvor landingsplassen er snau, bør en ikke bruke bredere kister enn 6 fot.

Med hensyn til dybden av kistene så varierer også denne ettersom bunnforholdene er gode eller mindre gode.

Enkelte steder anvendes enten 3 stk. 6" s bord eller 4 stk. 5" s bord i dybden. Andre steder anvendes 4 stk. 6" s bord i dybden.

Skissen illustrerer en kiste med 4 stk. 6" s bord i dybden.

Enkelte steder med mindre godt vann har en sett anvendt kister med både 6" s og 7" s bord i dybden.

Kistene er — som ovenfor nevnt — inndelt i to rom, og i en kiste som er 6 fot bred, blir altså bunnflaten i hvert rom 6 × 6 fot, og i hvert av disse rom er det vanlig å lagre 100 stk. hummer. I bredere kister et tilsvarende antall hummer mer.

Kistene bør ikke ligge lenger i sjøen enn 6 måneder i ett kjøp. Da bør de hales på land for å få god sommertørk. For øvrig vises til skissen.

Vannforholdene

er av avgjørende betydning for hummerlagringen i kister. Det er av den aller største betydning at strømforholdene er gode der hvor kistene plasseres og fortøyes for lagring. Især om sommeren, når temperaturen i vannet er høy, må en nøye passe på at vannet stadig sirkulerer, da stillestående vann lett kan forårsake stor dødelighet.

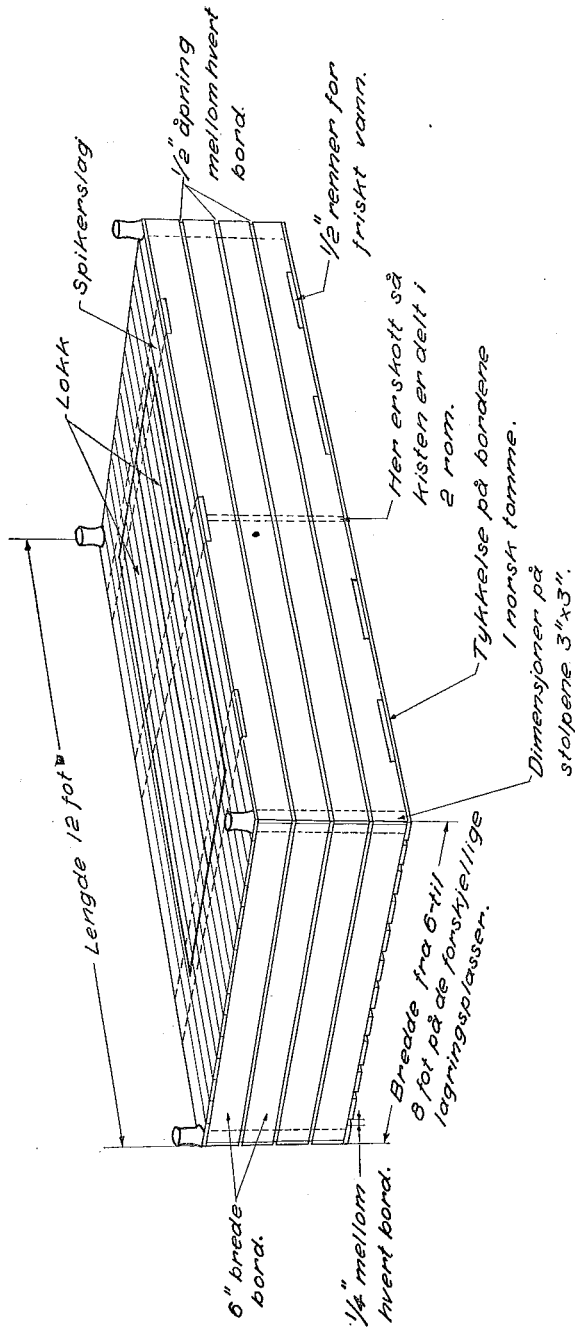
Den absolutte hovedbetingelse for å oppnå et godt resultat ved lagring av hummer i kister er at der ikke kommer ferskt vann til lagringsplassen som går så dypt ned at det kan rekke hummeren som ligger lagret i kistene. Det går således ikke an å legge kistene der hvor strømsetninger kan føre elvevann bortimot kistene, da dette elvevann erfaringsmessig viser seg å kunne gå så mange fot ned under havflaten at det rekker ned til den lagrede hummer, som da nærsagt dør momentant av ferskvannet.

Det har enkelte ganger hendt på Sørlandet at dersom svære regnbyer og derav følgende tilsig av ferskvann på hummerlagringsplassene har kunnet skjønnes å ville medføre fare for ferskvannsberøring av lagret hummer i kister, da har de ansvarlige hummerlagrere hurtigst måttet mobilisere mannskap for momentant å taue kistene lenger ut i skjærgården for derved å redde den lagrede hummer. Det samme har også måttet gjøres enkelte ganger dersom sjøvannet på lagringsplassen om sommeren er blitt særlig varmt. En har da også i slike enkelte tilfeller måttet flytte kistene lenger ut i skjærgården for å få disse plassert i sjøvann av lavere temperatur.

Plasering av kistene.

Hummerkistene må plasseres i en god og vel beskyttet havn hvor dragsug fra sjøen kan bli brutt av holmer og

Alle materialer må absolutt være av grantré for å kunne ligte godt. En kan bruke forskjellige bredder på bordene fra 5 til 8 tommer, men de må være minst 1 parstokk tomme tykke.

skjær, slik at kistene under de forskjellige værforhold blir liggende i smult vann. Det er jo nokså innlysende at et dragsug under uvær vil få sterkt tak på disse svære kasser som ligger flytende i vannflaten og dermed ødelegge såvel kasser som den lagrede hummer. Men — hummerlagringshavnen må dog under enhver omstendighet alltid ligge slik til at der kontinuerlig er tilsig av helt friskt og godt sjøvann. Kistene fortøyes ende i ende med 6 à 7 kister i hver rad.

Binding, passing og mating.

Før noen hummer slippes ned i kiste må klørne bindes *godt* med messingtråd, og denne messingtråd må ikke være tynnere enn nr. 21.

Fiskerne og hummerlagererne på Sørlandet har nok i årenes løp hatt mangel på sørgelig erfaring når det gjelder slurv med bindingen av klørne. Der er sikkerlig i årenes løp tapt tusenere av kroner på grunn av for lite omsorgsfull binding.

Når det er varmt i vannet spiser hummeren godt. Til mating benyttes salt eller fersk fisk, ofte salt sild, men etter der gjorte erfaringer har det også vist seg svært heldig å benytte også andre fiskesorter, eksempelvis lettsaltet trålfisk.

Når det er varmt i vannet kan en slippe opp i hvert rom à 100 stk. hummer, 1 à 2 kg matfisk.

Straks fisken er spist opp, må der mates på ny igjen og der må stadig undersøkes om det er mat nok i kistene.

Om sommeren må der utvises stor forsiktighet med at der etter en mating ikke blir liggende igjen gammel mat som kan forurense vannet.

Det er av største viktighet at hummeren stadig har mat i kistene, for ellers vil de spise benene av hverandre. Når det lir ut på vinteren og det blir kaldere i vannet, kan rasjonene minkes, så en ikke behøver å mate hummeren så ofte. Det er da her nokså alminnelig ikke å mate hummeren mer enn 2 ganger i uken.

Enkelte benløse hummere vil der dog erfaringsmessig bli i kistene, og det er da om å gjøre å ta disse opp først for salg, idet slike benløse hummer hurtig blir svake og har en stor dødelighetsprosent.

Til mating av hummeren er det heldigst å bruke mager fisk og sild, og hvis matingsfisken er større enn $\frac{1}{2}$ kg pr. stk., bør den skjæres opp i mindre stykker.

Pakking og forsendelse av hummer.

For forsendelse med båt og bane er det vanlig å bruke alminnelige halvkasser med 25 kilos nettovekt i hver. De kasser som benyttes her har følgende innvendige mål: Lengde ca. 81 cm, bredde 48 cm og høyde 16,5 cm.

Når det er varmt i været er det nokså alminnelig først å legge en skuffe is i bunnen av kassen. Over isen legges så et lag med treull, hvoretter kassen fores innvendig med tykt, godt papir. Når så papiret er godt brettet over hummeren, legges et lag med treull på toppen under lokket.

For forsendelse med fly brukes lette kurver som bare tar ca. 16 à 17 kg hummer.

Hummeren må under transporten ikke utsettes for varme eller for sterk kulde.